

Dự án Koh Kong nằm trong khu vực chiến lược và có thể có những hàm ý đối với các vấn đề nhạy cảm khác nhau, trong đó có tranh chấp Biển Đông và việc nhập khẩu năng lượng của Trung Quốc thông qua Eo biển Malacca thông chí của vấn đề chủ quyền Đài Loan.

Là thông tin là Bắc Kinh quan tâm đến phát triển du lịch nhằm thu hút khách du lịch Trung Quốc "rừng rậm" túi tiền đến Campuchia với các sông béc, sân golf và khu nghỉ dưỡng sang trọng. Và cuối cùng thì Campuchia đã cấp 45.000 ha khu đất để phát triển Koh Kong và 20% doanh nghiệp cho doanh nghiệp tư nhân Union Development Group (UDG) của Trung Quốc để xây dựng địa điểm được coi là một thánh địa du lịch với giá cho thuê chỉ khoảng 1 triệu USD mỗi năm.

Chí ít thì đây là một thỏa thuận chính thức. Thế nhưng, những người hoài nghi nói rằng các điều khoản của thỏa thuận này quá "hời" để có thể nghĩ rằng có lý do khác cho sự quan tâm của Trung Quốc. Họ tin rằng việc xây dựng khu du lịch này là nhằm chào đón quân đội Trung Quốc, gióng như việc chào đón du khách Trung Quốc. Trong thời gian gần đây, sự hoài nghi này ngày một lớn dần khi mà Cơ quan Vĩ trí châu Âu công bố hình ảnh vệ tinh cho thấy đường băng sân bay của khu d

án du lịch dài hạn rất nhiều so với nhu cầu của máy bay dân sự.

Giới chức Campuchia đã nêu lên phẫn nộ nghi ngờ rằng công trình cũng như độ sâu của dự án có thể phục vụ lợi ích quân sự của Trung Quốc nên những hoài nghi về động cơ làm tăng nghi ngờ dự án phát triển du lịch này phục vụ cho mục đích quân sự.

Ông Jonathan Poling, Giám đốc Trung tâm Sáng kiến Minh bạch hàng hải châu Á thuộc Trung tâm nghiên cứu chiến lược và quốc tế (CSIS) cho rằng: “Động cơ của dự án có chiều dài khoảng 3.400 mét, lớn hơn sân bay quốc tế ở Phnom Penh và có thể chứa bất kỳ máy bay nào của không quân Trung Quốc”. Ông Poling quan sát rằng đây cũng là địa điểm khá hẻo lánh cho một sân bay lớn như vậy nếu nó dành cho mục đích dân sự. Trong khi đó, điều duy nhất đáng lưu ý ở gần đó là dự án sông béc, khu nghỉ dưỡng Koh Kong thì cho đến nay không có nhiều thành công. Việc xây dựng dự án Koh Kong đã bị đình trệ nhiều tháng nay.

Khi được hỏi liệu dự án có nhằm phục vụ cho mục đích quân sự hay không, Poling nói rằng có nhiều điểm đoán song không có bằng chứng, tuy nhiên ông khẳng định: “Nếu có bất kỳ quốc gia nào ở Nam Á nào thì Trung Quốc có thể có động cơ sự hiện diện quân sự luân phiên thì đó sẽ là Campuchia”.

Các hình ảnh vệ tinh cho thấy đã có một loạt cấu trúc xây dựng trên động cơ sông sau khi Phó Tổng thống Mỹ Mike Pence gửi thư cho Thủ tướng Campuchia Hun Sen hồi tháng 11/2018 bày tỏ sự lo ngại việc dự án phát triển phục vụ mục đích quân sự.

Hầu hết các động cơ đã được hoàn thành chỉ trong thời gian hai tháng và lớn hơn đáng kể so với khuynh hướng của Cục Hàng không Liên bang Mỹ là 2.800 mét cho một chiếc Boeing 787-900.

UDG có thể là một công ty tư nhân của Trung Quốc song việc đầu tư này từ lâu đã bị nghi ngờ là có sự liên hệ với chính phủ.

Zhang Gaoli, cựu Phó Thủ tướng Trung Quốc và là chủ tịch hội đồng chủ đạo sáng kiến "Vành đai và Con đường" đã ủng hộ dự án ngay từ đầu, chủ trì lễ ký kết thỏa thuận giữa UDG và Campuchia. Lễ ký có sự tham dự của nhiều giới chức cấp cao Trung Quốc, trong đó có Phó Chủ tịch Hội nghị Hiệp định Chính trị Nhân dân Trung Quốc Wang Qinmin.

Đôi dòng liên doanh tư nhân, nhiều người đặt câu hỏi về khả năng tận tụy nghiêm của nó. Một chuyên gia quân sự phương Tây đánh giá: “Quy mô phát triển của UDG dường như không phù hợp với tiềm năng thương mại của khu vực, đặt ra câu hỏi về khả năng tài chính và tính bền vững, khả năng lồng ghép và các ứng dụng quân sự cũng như ý đồ thực sự của các bên liên quan”.

Người phát ngôn của Bộ Quốc phòng Campuchia Chum Socheat cho đến nay vẫn không thể liên hệ được, trong khi người phát ngôn Chính phủ Phay Siphon nói rằng ông "không rõ" liệu Chính phủ Campuchia có giám sát dự án hay không.

Tuy nhiên, Paul Chambers, một nhà phân tích khu vực thuộc Hội đồng Naresuan cho biết giới chức cấp cao Campuchia thừa nhận một cách riêng tư rằng Hun Sen đang xem xét phê duyệt một căn cứ hải quân Trung Quốc ở đó.

Paul Chambers so sánh dự án Koh Kong với các dự án của Trung Quốc tại Lào và Sri Lanka. Sri Lanka đã bàn giao quyền kiểm soát cảng Hambantota của nước này cho Trung Quốc trong hợp đồng thuê 99 năm sau khi họ không thể đáp ứng các nghĩa vụ trả nợ cho Bắc Kinh. Paul Chambers nói: “Trở ngại hợp Sri Lanka, sự phụ thuộc quá mức vào Trung Quốc đã buộc Sri Lanka chủ động gần là bàn giao cảng đó cho người Trung Quốc. Điều đáng lo ngại có thể đang xảy ra ở Campuchia”.

Năm 2016, Trung Quốc đã cung cấp 36% tổng số vốn trực tiếp kinh tế và 30% vốn đầu tư cho Campuchia. Chỉ trong năm 2019, Trung Quốc cam kết vốn trực tiếp thêm 558 triệu USD và nhập khẩu 400.000 tấn gạo. Với việc EU và Mỹ dự tính các biện pháp trừng phạt kinh tế đối với Phnom Penh do các vi phạm nhân quyền, sự phụ thuộc của Campuchia vào Trung Quốc có thể càng trở nên rõ rệt hơn.

Đặt cho dự án UDG dự kiến sẽ được triển khai cho Campuchia khi hết hạn thuê vào năm

2108 những mặt sự chuyên gia dự đoán Trung Quốc sẽ tìm cách lợi dụng tình hình đảo biên khu đất đảo án thành sự hậu thuẫn vì.

Yun Sun, Giám đốc Chương trình Trung Quốc thuộc Trung tâm Stimson cho rằng công nghệ sâu thuộc đảo án của UDG có “khả năng phục vụ quân sự”, cho rằng công nghệ này “có mô hình của công nghệ đang như Trung Quốc đã xây dựng ở Djibouti, Sri Lanka, Pakistan, Myanmar”. “Trung Quốc đã chú ý theo đuổi loại công nghệ để tránh những tranh cãi”, bà Sun nói. Thế nhưng, tranh cãi về Trung Quốc có thể là không thể tránh khỏi.

Đảo án Koh Kong nằm trong khu vực chiến lược và có thể có những hàm ý về các vấn đề nhạy cảm khác nhau, trong đó có tranh chấp Biển Đông và việc nhập khẩu năng lượng của Trung Quốc thông qua Eo biển Malacca thậm chí có vấn đề chủ quyền Đài Loan.

Công Koh Kong nằm ngay đối diện với một kênh đào dự kiến sẽ được xây dựng ở Thái Lan và sẽ giúp Trung Quốc đi qua Eo biển Malacca, nơi phần lớn năng lượng nhập khẩu của Trung Quốc đi qua. Công nghệ có thể mang lợi cho Trung Quốc một lợi thế ở Biển Đông nơi công nghệ này có nhiều tranh chấp lãnh thổ với các quốc gia Đông Nam Á.

Paul Chambers thuộc Hội Naresuan cho biết mối quan hệ quân sự gia tăng bao gồm các chuyến ghé thăm công của tàu chiến Trung Quốc cũng như các cuộc tập trận quân sự Campuchia - Trung Quốc, là những chủ đầu tư cho thấy Trung Quốc có những ý định quân sự ở Campuchia.

Mặc dù ông Hun Sen trước đây nói rằng một căn cứ quân sự trên lãnh thổ công nghệ này đi ngược lại Hiến pháp Campuchia nhưng Chambers cho rằng luật này dường như không áp dụng về Trung Quốc.

Thực tế cho thấy bản thân việc những quy định sẽ được đặt cho Trung Quốc đã là sự mặt mặt về mặt pháp lý. Khu đất cho thuê này lớn hơn ít nhất ba lần so với diện tích tài sản được phép và lợi nằm trong công viên quốc gia. Như chuyên gia Yun Sun thuộc Trung tâm Stimson bình luận: “ông Hun Sen sẽ phải vì phạm hiến pháp”.

Thủ tướng Hun Sen có thể đã phải vi phạm một kế hoạch, điều mà Trung Quốc trước đây đã khai thác ở Djibouti. Trong khi phải nhận sự tấn công của một căn cứ quân sự Trung Quốc tại Koh Kong, Hun Sen nói thêm rằng sự không có quân đội nước ngoài nào được phép đóng quân ở Campuchia trừ khi họ là lực lượng thực hiện nhiệm vụ của Liên Hợp Quốc. Căn cứ Trung Quốc ở Djibouti có nhiệm vụ hỗ trợ một sáng kiến của Liên Hợp Quốc để chống cướp biển nhưng Liên Hợp Quốc không có thẩm quyền để vi phạm căn cứ này. Vì vậy, Trung Quốc có thể tự do sử dụng nó cho bất kỳ mục đích nào khác mà họ cần.

Paul Chambers cảnh báo rằng điều tệ và vi phạm ngày càng tăng của Trung Quốc đang khiến Hun Sen “nghiêng hoàn toàn vào quỹ đạo Trung Quốc”. Theo Paul Chambers, điều khiến Mỹ và những quốc gia khác lo lắng là việc Chính phủ Campuchia dường như chú ý và tham chí ngày càng sâu vào sự phụ thuộc ngày càng lớn hơn đối với Trung Quốc. Kết quả là Campuchia có thể trở thành trung tâm của lợi ích kinh tế và quân sự của Trung Quốc ở Đông Nam Á.

Trong xu thế này, một căn cứ quân sự sẽ là bước đi tiếp theo rõ ràng. Chambers cảnh báo rằng thái độ này sẽ “làm gia tăng rủi ro” trong cuộc chiến giữa chính phủ giữa Trung Quốc và Mỹ. Paul Chambers cho biết hầu hết giới chức Campuchia “hoan hỷ” cùng ông Hun Sen theo Trung Quốc miễn là họ có thể đạt được lợi ích cá nhân tại vị trí này còn những người “không theo Hun Sen” lại “lực bất tòng tâm” để ngăn chặn xu hướng này xảy ra.

Theo “ [South China Morning Post](#) ”

Nhật Linh (gt)